

ULUSLARARASI GAZİANTEPLİ BEDRUDDİN EL-AYNÎ SEMPOZYUMU VE II. HADİS İHTİSAS TOPLANTISI

Hazırlayan: Kadir GÜRLER *

Hemen hemen her ana bilim dalında olduğu gibi, hadis ana bilim dalında da her yıl bir araya gelerek hem bir konuyu tartışmak hem de hadis dersinin problemlerini ele almak için toplantılar yapılmaktadır. Hadis alanında çalışan (yüksek lisans yapanından profesörüne kadar) her araştırmacının katılabildiği bu toplantıların ilki, 2002 yılının Temmuz ayında Bolu'nun Gerede ilçesinde başladı. Kesintisiz olarak süren bu Gerede hadis meclisi, 2011 yılında İstanbul'da uluslararası bir toplantı olarak gerçekleştirildi. Bu toplantıda alınan kararla 2012 yılı hadis meclisi Nisan ayının sonlarında yavru vatan Kırırıs'ta icrâ edildi ve "I. Hadis İhtisas Toplantısı" ismiyle de vasıflandırıldı. 2013 yılının ev sahipliğini ise Gaziantep Üniversitesi İlahiyat Fakültesi üstlendi. Uluslararası bir sempozyumla birleştirilerek "II. Hadis İhtisas Toplantısı" (10-11 Mayıs 2013) Gaziantep'te hayat buldu.

Gaziantep'in sayılamayacak kadar pekçok güzelliğinin yanı sıra, hadis akademisyası için önem arzeden bir özelliği de, Buhârî'nin *el-Câmiu's-Sahih* isimli meşhur hadis eserini şerheden Bedrüddin b. Ahmed'in de Gaziantep'li olmasıdır. Fakih ve tarihçiliği ile de tanınan Bedrüddin el-Aynî, *Umdetu'l-Kârî Şerhu Sahihi'l-Buhârî* isimli eseriyle hadis şerh alanında, özellikle de *el-Câmiu's-Sahih*'in şârihleri arasında önemli bir yere sahiptir. Bu vesileyle, hem II. Hadis İhtisas Toplantısı'nı gerçekleştirmek ve hem de aziz milletimizin yetiştirdiği

40^{YIL}
**ULUSLARARASI GAZİANTEPLİ
BEDRUDDİN EL-AYNÎ SEMPOZYUMU
VE
II. HADİS İHTİSAS TOPLANTISI**

**YURTIÇİ VE YURTDIŞINDAN
50'DEN FAZLA
İLİM ADAMININ KATILIMIYLA**

**SEMPOZYUM
10-11 MAYIS 2013**

AÇILIŞ KONUŞMALARİ Saat: 10:00 – 12:00

- 1- Prof. Dr. ASİ ADIYARAN
Gaziantep Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı
- 2- Prof. Dr. Hüseyin KÖKÇEK
Din İşleri Yüksek Kurulı Başkanı
- 3- Prof. Dr. M. Yavuz ÇOŞKUN
Gaziantep Üniversitesi Rektörü
- 4- Prof. Dr. Mehmet GÖNMEZ
Dünya İşleri Başkanı

10 MAYIS 2013, CUMA

I. OTURUM:	el - Aynî'nin Hayatı	14.00 - 15.30
II. OTURUM:	Bir Şerh Olarak el - Aynî	16.40 - 17.00
III. OTURUM:	el - Aynî'nin Hadis Şerhine Tesiri	17.30 - 18.30

11 MAYIS 2013, CUMARTESİ

IV. OTURUM:	İstifhatı Kapsamında el - Aynî	09.00-10.40
V. OTURUM:	Fakih-Tarih Alanlarında el - Aynî	11.00 - 12.40
VI. OTURUM:	Anayasa Tarih Alanlarında el - Aynî	14.00 - 15.40

KAPANIŞ VE DEĞERLENDİRME 16.00 - 17.10

Yeni Gaziantep Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

* Doç. Dr., Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

büyük âlimlerden olan Bedrüddin el-Aynî'yi memleketinde anmak amacıyla, ilgili program "Uluslararası Bedrüddin el-Aynî Sempozyumu" şeklinde taçlandırılmıştır.

Sempozyum yaklaşık olarak altı ay önce ilan edildi. Biz de bu uluslararası sempozyuma "Buhârî'nin Hanefîler İçin Kullandığı 'Bazı İnsanlar' İfadesine Yönelik Bedrüddîn el-Aynî'nin Değerlendirmeleri" isimli bir tebliğle müracaat ettik. Sempozyum Bilim ve Danışma Kurulu tarafından yapılan değerlendirme sonucu tebliğimiz sempozyumda sunulmak üzere kabul edildi.

Sempozyumun resmî formatını sunmadan önce, burada şunları da paylaşmak isterim. Programın başlamasından bir gün önce Gaziantep'e gittim ve 2006 mezunlarımızdan iki arkadaşa (Davut Karabela ve eşi Derya Keleş Karabela) misafir oldum. Onların eşliğinde bu güzel şehrimizi doya doya gezme imkanı buldum. "Doya doya" diyorum; çünkü hem gezmeye doydum, hem de bu yöremizin nefis mutfağının seçkin menüsüne doydum. Pazar günü öğleden sonra da, 2012 mezunlarımızdan Tuğba Polatbilek'in evine misafir oldum ve Antep'in ev yemekleriyle ağırlandım. Bu vesileyle hem Karabela hem de Polatbilek ailesine teşekkür etmeyi bir borç bilirim.

Sempozyum 10 Mayıs 2013 Cuma günü Gaziantep Üniversitesi Atatürk Kültür Merkezi'nde saat 10:00'da, Gaziantep Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Ali AKPINAR, Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanı Prof. Dr. Raşit KÜÇÜK ve Gaziantep Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mehmet Yavuz ÇOŞKUN'un açılış konuşmalarıyla başladı. Kampüs içindeki câmide edâ edilen Cuma namazının ardından, öğle yemeği üniversite yemekhanesinde yenildi.

el-Aynî'nin hayatının ele alındığı ilk oturumda şu tebliğler yer aldı:

Prof. Dr. Mehmet EREN, "Keşfü'l-Kınâ: Âlimlerin Kimlik Bilgileri ve Bedrüddîn el-Aynî'nin Biyografisi İçin Önemli Bir Kaynak"; Dr. Halid Yusuf SALİH, "Bedrüddîn el-Aynî ve İlmî Seyahatleri"; Arş. Gör. Mehmet Fatih YALÇIN, "Memlükler Dönemi Kahire'de Bir Müderris: Bedrüddîn el-Aynî"; Dr. Ferhat GÖKÇE, "Bedrüddîn el-Aynî ve Eserleri Hakkında Yapılan Çalışmalar".

"Bir Şârih Olarak el-Aynî" isimli ikinci oturumun tebliğleri de şunlardı:

Doç. Dr. Özcan HIDIR, "el-Aynî'nin Diğer Din ve Kültürlerle Alakalı Hadisleri Yorumlayışı"; Yrd. Doç. Dr. Recep TUZCU, "el-Aynî'nin Hadisleri Kronolojik Olarak Değerlendirmesi"; Yrd. Doç. Dr. Mehmet DİNÇOĞLU, "Sünen-i Ebî Dâvud Şerhi Çerçevesinde el-Aynî'de Hadis Tahlili ve Tenkidi"; Arş. Gör. Sezai ENGİN, "Megâni'l-Ahyâr fî Şerh-i Esâmî Ricâli Meâni'l-Âsâr İsimli Eseri

Bağlamında el-Aynî'nin Rical Edebiyatı ve Tenkîdindeki Yeri”.

Üçüncü oturumun başlığı “el-Aynî'nin Hadis Şârihlerine Tesiri” olup, bu oturumun tebliğleri şunlardan ibaretti:

Prof. Dr. Talat SAKALLI, “Hadis Şerh Yöntemi Açısından el-Aynî'nin Günümüze Yansıyan Bazı Tesirleri”; Yrd. Doç. Dr. Zişan TÜRÇAN, “Bedruddîn el-Aynî'nin Hadis Şerh Geleneğinin Dönüşümündeki Yeri”; Doç. Dr. Salih Karacabey, “el-Aynî'nin Hadis Şerhçiliğinde Hattâbî'nin Etkisi”.

Oturumlardan sonra akşam yemeği Gaziantep Üniversitesi Seyirtepe Restaurant'ta, Antep mutfağından seçilmiş nefis bir menü ile tamamlandı. Yemeğin ardından, Gaziantep halkına yönelik olarak Şehitkâmil Kültür Merkezi Mehmet Akif Ersoy Salonu'nda, Prof. Dr. Ali AKPINAR'ın başkanlığında, Prof. Dr. Raşit KÜÇÜK ve Prof. Dr. Zekeriya GÜLER hocalarımız tarafından “Dinin Anlaşılmasında Kur'ân-Sünnet Bütünlüğü” isimli bir panel düzenlendi. Diğer taraftan; aynı saatlerde Gaziantep Üniversitesi Atatürk Kültür Merkezi'nde Hadis Anabilim Dalı İhtisas Toplantısı da hadis akademisyenleri tarafından gerçekleştirildi. Cuma günü programından sonra, Gaziantep Üniversitesi Turizm Uygulama Oteli'nde günün yorgunluğu atılarak, ertesi günkü program beklenmeye başlandı.

11 Mayıs Cumartesi gününün “İhtilaflar Karşısında el-Aynî” isimli ilk oturumunun tebliğleri şunlardı:

Prof. Dr. Bünyamin ERUL, “el-Aynî-İbn Hazm İlişkisi”; Prof. Dr. Abdullah KAHRAMAN, “Bedruddîn el-Aynî'nin *Remzü'l-Hakâik* Adlı Eseri ve Bazı Fıkhî Meselelere Yaklaşımı”; Doç. Dr. Kadir GÜRLER, “Buhârî'nin Hanefiler İçin Kullandığı ‘Bazı İnsanlar’ İfadesine Yönelik Bedruddîn el-Aynî'nin Değerlendirmeleri”; Yrd. Doç. Dr. Ahmed SNOBER, “el-Aynî ile İlk Dönem Münekkitler Arasındaki Hadislerin Hükmü Konusundaki İhtilaflar”; Dr. Mahmut DEMİR, “el-Aynî'nin Fıkhın Dışında Kalan Rivayetlere Yaklaşımı Üzerine Bazı Mülahazalar”.

“Fıkıh-Tefsir Alanlarında el-Aynî” başlıklı oturum şu tebliğlerden müteşekkildi:

Prof. Dr. Abdülhamit BİRİŞİK, “Kitâb-ü Fedâil-i Kur'ân Çerçevesinde Bedruddîn el-Aynî'nin Tefsirciliği”; Prof. Dr. Gıyasettin ARSLAN, “Tefsir Disiplini Açısından Umde Şerhi”; Dr. Abdusselam Muhsîn Yusuf, “Umdetu'l-Kârî'de Bedruddîn el-Aynî'nin Tefsir Usulü”; Yrd. Doç. Dr. Ayhan HİRA, “el-Aynî'nin *Sahîh-i Buhârî* deki Konu Başlıklarının Tasnifine İlişkin Açıklamalarının Klasik Fıkıh Sistematiği Açısından Değerlendirilmesi”.

Üniversite yemekhanesindeki öğle yemeği ve çay-kahve faslından sonra icrâ edilen “Arapça-Tarih Alanlarında el-Aynî” başlıklı son oturumun tebliğleri ise çunlardı:

Prof. Dr. Yakup CİVELEK - Öğr. Gör. Ceyhun ÜNLÜER, “Bedruddîn el-Aynî'nin Hadisle İstişhadı”; Yrd. Doç. Dr. Fikri GÜNEY, “el-Aynî'nin ‘*Umdu-tu'l-Kârî Şerh-i Sahîhi'l-Buhârî*’ Adlı Eserinde Hadisleri Şerh ve Tahlilinde Arap Dili ve Gramerini Kullanmadaki Yöntemleri”; Dr. Abdulkadir Abdullah Fethi, “Bedruddîn el-Aynî'ye Göre Belağat Yönünden Nazım ve Delaletleri”; Ass. Prof. Dr. Luca Pizzocheri, “Historiographical Process in al-‘Aynî's *Iqd al-Jumân*: a Case-Study on His Use of Sources for the Year 701 H.”; Ass. Prof. Dr. Nobutaka NAKAMACHI, “Four Chronicles Attributed to Bedruddîn al-Aynî”.

Oturumlardan sonra Prof. Dr. Talat SAKALLI, Prof. Dr. Selçuk COŞKUN, Prof. Dr. Zekeriya GÜLER ve Prof. Dr. Bünyamin ERUL tarafından kapanış ve değerlendirme konuşmaları yapıldı. Bu arada 2014 yılı ihtisas toplantısının Türkiye'nin ilk hadisçi rektörü olan Bayburt Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Selçuk COŞKUN'un ev sahipliğinde Bayburt'ta yapılmasına da karar verildi.

Akşam yemeğinin Dülük Baba Tesisleri'nde îfâ edilmesinden sonra Pazar günü Gaziantep gezintisi de yapan hadis akademisyası “yolcu yolunda gerek” hesabı uğurlandılar.

10-11 Mayıs 2013 tarihlerinde Gaziantep Üniversitesi Atatürk Kültür Merkezi'nde yapılan “Uluslararası Bedruddîn el-Aynî Sempozyumu” altı (6) oturumda ele alınan yerli ve yabancı olmak üzere -25- tebliğden oluşmaktadır. Oldukça yoğun ve bu yoğunluğa paralel olarak bir o kadar da verimli geçen bu sempozyumda Bedrüddin el-Aynî tefsir, hadis, fıkıh, tarih ve arapça ilimleri açısından “çok yönlü” olarak ele alınmıştır. Bu vesile ile biz de Antep'te Bedrüddin b. Ahmed'i hayırla anmayı yerine getirilmesi elzem bir görev biliriz.